Ушбу сонда:
2 АСЛ ФАРЗАНД ЧИҚАР АСЛ ХОНАДОНДАН
3 БИР ФАРМОН ШАРОФАТИ
4 ТАНЛОВ ҒОЛИБЛАРИ АҚШГА БОРАДИ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 22 август, сешанба №121 (953)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

АКАДЕМИК ЛИЦЕЙЛАР ВА КАСБ-ҲУНАР КОЛЛЕЖЛАРИ ХОДИМЛАРИ МЕҲНАТИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимида кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш ва ходимларнинг моддий шароитларини яхшилаш, академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашни тартибга солиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қ а р о р қ и л а д и:

1. 2000 йил 1 сентябрдан бошлаб:

академик лицейлар ва касб-Ҳунар коллежлари раҳбарлари, педагог ва ўқув-ёрдамчи ходимлари учун улар лавозим маошларини меҳнатга ҳақ тўлашнинг Ягона тариф сеткаси бўйича бир разрядга ошириш ҳисобига лавозим маошларининг янги миқдорлари белгилансин;

академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари ўқитувчиларининг ягона йиллик ўқув юкламаси йилига 640 соат миқдорида белгилансин;

академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларининг ўқув-тарбия жараёни билан бевосита боғлиқ бўлган ходимлари, педагог ходимлари, психологлари ва ишлаб чиқариш таълими усталари учун лавозим маошининг 25 фоизи миқдорида ҳар ойлик устама белгилансин. Устама Давлат бюджети маблағлари ҳисобига тўланади.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги Молия вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан биргаликда ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими тизими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг Ягона тариф сеткаси бўйича янги разрядларини бир ҳафта муддатда ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги кўрсатиб ўтилган мақсадлар учун зарур бюджет маблағлари ажратилишини назарда тутсин.

3. Қуйидагилар:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 27 майдаги 255-сон қарорига 1-илова 15-бандининг;

Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 29 сентябрдаги 490-сон қарорига 2-илованинг 1-банди «в» кичик бандининг академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларига оид қисми ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Р.Азимов ва Ҳ.Кароматов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 21 август

МАРКАЗИЙ ОСИЁДАГИ БЕҚАРОРЛИКДАН КИМЛАР МАНФААТДОР?

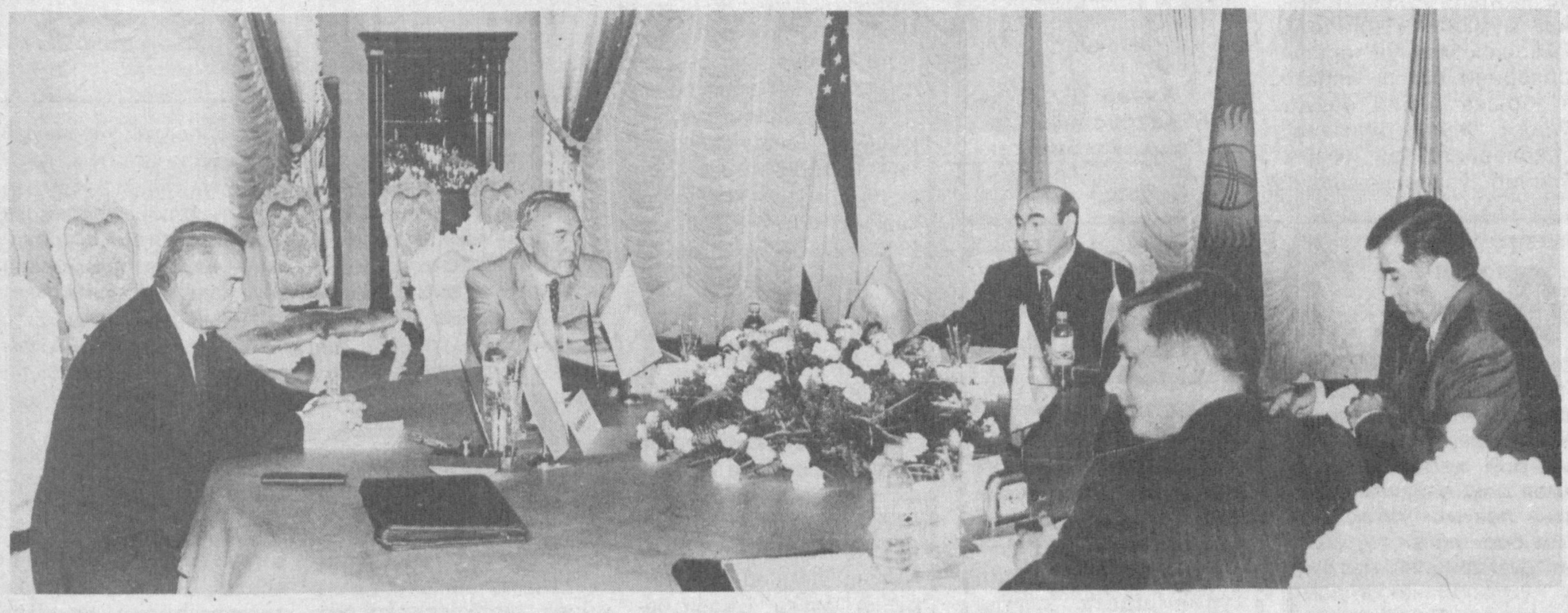

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Марказий Осиёнинг тўрт мамлакати — Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон давлат раҳбарларининг 20 август куни Бишкек шаҳрида бўлиб ўтган учрашувида қатнашди.

Сир эмаски, сўнгги йилларда бутун дунёда хавфсизлик масаласининг долзарблиги тобора ошиб бормоқда. Оммавий ахборот воситаларида қайсидир мамлакатда экстремистик кайфиятдаги ташкилот томонидан амалга оширилган террорчилик ёки давлат тўнтариши, исёну ғалаёнлар бошланганини, диний, сиёсий асосдаги ёки ирқий келишмовчилик туфайли келиб чиқаётган можаролар, фуқаролар уруши ҳақида деярли ҳар куни хабар тарқалади.

Барқарор ҳаётни муҳофаза қилиш масаласи Марказий Осиё давлатлари учун ҳам ғоят долзарбдир. Бир ярим йил аввал Тошкентда юз берган портлашлар, ўтган йили Қирғизистоннинг Боткен туманида рўй берган воқеалар, яқинда Ўзбекистоннинг Сурхондарё вилоятидаги Сариосиё ва Узун туманларига, шунингдек, Қирғизистон жанубига қилинган хуружни бу фикрнинг тасдиғи, дейиш мумкин.

Сўнгги бир йил ичида кечган воқеаларни теран кузатган киши шундай хулосага келадики, ҳалқаро террорчилар ўзларининг Марказий Осиёга хуружларига сурункали тус беришга, уларнинг раҳнамолари эса минтақанинг дунёвий давлат қуриш йўлини танлаган мазкур мамлакатларида барқарорликни издан чиқаришга қаратилган саъй-ҳаракатларини фаоллаштиришга уринмоқда. Бу Бишкек учрашувида бир неча бор алоҳида таъкидланди. Президентлар Марказий Осиё халқаро террорнинг асосий нишонига айланган минтақалардан бири бўлиб қолаётганини таъкидлади. Шу муносабат билан халқаро террорчилик, диний ва сиёсий экстремизм каби иллатларга қарши курашда қўшма чора-тадбирлар қўллаш ҳақида ўзаро келишиб олинди.

Ўтган йили, террорчилар Қирғизистон жанубига бостириб кирганида, минтақа давлатлари ўртасида террорга қарши баҳамжиҳат курашиш механизми ҳали тўла ишлаб чиқилмаган эди. Очиғини айтганда, қўшниларимиз террорни ўзи учун хавфсиз, деб тушунар, унинг на давлат, на миллат танламаслигини барча ҳам тўла англаб етмаганди. Қўшни мамлакатга солинган таҳдидга бепарволик оқибатида Қирғизистон жанубида шундай воқеа юз берди. Мамлакат ҳарбийлари ҳам бундай хуружларга тайёр эмаслиги сезилиб қолди.

Таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон Президенти Марказий Осиёнинг бирор давлатига солинган таҳдид бутун минтақадаги барқарорликни хавф остига қўйишини қайта-қайта айтиб келади. Қўшниларимиз, хусусан, Қирғизистон раҳбарияти ҳам буни Боткен воқеаларидан кейин янада теран англади ва эътироф этди. Ўтган бир йил ичида бундай босқинларни дафъ қилишга тайёргарлик борасида анча ишлар қилинди. Бундай саъй-ҳаракатларнинг самарасини бу йилги хуружлар қандай тез бостирилганида кўриш мумкин.

Маълумки, мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов ташаббуси билан шу йил 20-21 апрел кунлари Тошкентда Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон раҳбарларининг учрашуви ўтказилган эди. Саммитда хавфсизлик масаласига алоҳида эътибор қаратилган ва Халқаро террорчилик, диний ва сиёсий экстремизм, уюшган жиноятчилик, минтақа барқарорлигига таҳдид солувчи бошқа омилларга қарши ҳамкорликда кураш тўғрисида шартнома имзоланган эди. Бишкек учрашуви ана шу саммитнинг узвий давоми бўлди. Бу галги учрашувда Россия томонидан ушбу мамлакат хавфсизлик кенгаши котиби С.Иванов ҳам қатнашди. Бунинг сабаби шундаки, Марказий Осиё, Чечехистон ва Афғонистонда кечаётган воқеалар ягона занжирнинг халқаларидир. Ҳаммасининг ортида минтақа давлатларидаги конституциявий тузумни ағдариш ниятида бўлган кучлар турибди. Улар ўзларининг ёвуз кирдикорларини турли ғоялар билан оқлашга уринмоқда. Бишкек учрашуви қатнашчилари бундай кучларга қарши қатъий курашиш фурсати етганини таъкидлади. Томонлар матбуот анжуманида бу борада якдил эканликларини билдирди. Бу Бишкек учрашуви ниҳоясида қабул қилинган Баёнотда ҳам ўз аксини топди.

(Давоми 2-бетда)

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ТОЖИКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ РАҲБАРЛАРИ ВА РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ПРЕЗИДЕНТИ МАХСУС ВАКИЛИНИНГ БАЁНОТИ

Биз, Бишкек учрашуви иштирокчилари, халқаро босқинчи тўдаларининг Марказий Осиёдаги террорчилик ҳаракатлари билан боғлиқ вазиятни муҳокама қилиб, қуролли акциялар кўлами кенгайиб бораётганидан ғоят безовта эканимизни билдирамиз ҳамда уларни ошкора босқинчилик, террорчилик ва экстремизм кўринишлари, деб баҳолаймиз.

Халқаро террорчилар ҳаракатларининг мунтазам сурункали тус олаётгани жиддий ташвиш уйғотмоқда, бундай ҳаракатлар Марказий Осиёдаги хавфсизлик ва барқарорликка путур етказиш, минтақавий ва халқаро вазиятни узоқ муддат давомида издан чиқаришга йўналтирилганини кўрсатади. Бу яна шундан далолат берадики, Марказий Осиё халқаро террорчилик ва экстремизмнинг ёвузларча ҳаракатлари қаратилган асосий ҳудудлардан бирига айланиб бормоқда.

Учрашув иштирокчилари Террорчилик, сиёсий ва диний экстремизм, халқаро уюшган жиноятчиликка қарши кураш ва минтақа давлатларига таҳдид соладиган бошқа хавф-хатарларнинг олдини олишга қаратилган ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома бандлари, Коллектив хавфсизлик тўғрисидаги шартнома, икки томонлама сиёсий ва ҳуқуқий ҳужжатларга асосланган ҳолда Марказий Осиё, Чеченистондаги террорчилик ва босқинчилик акциялари, Афғонистондаги ҳарбий-сиёсий зиддият бирбирига боғлиқ эканини тан олиб, содир бўлаётган воқеаларга ҳуқуқий баҳо беришда якдил эканликларини билдирадилар - халқаро террорчилик жамиятимизнинг конституциявий, демократик асосларига таҳдид солмоқда. Шу муносабат билан биз уларга муносиб жавоб бериш ва босқинчиларнинг сурбетларча ҳаракатига чек қўйиш борасидаги қароримиз қатъий эканини тасдиқлаймиз.

Шуни қатъий маълум қиламизки, халқаро ҳуқуқ меъёрларига мувофиқ террорчилик ҳаракатларига қарши аёвсиз чора-тадбирлар кўрилади ва улар бостирилади.

2000 йил 21 апрелдаги Террорчилик, сиёсий ва диний экстремизм, халқаро уюшган жиноятчиликка қарши кураш ва минтақа давлатларига таҳдид соладиган бошқа хавф-хатарларнинг олдини олишга қаратилган ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома иштирокчиси бўлган давлатлар раҳбарлари Шартнома доирасида томонлар ўз зиммаларига олган мажбуриятларга қатъий ва оғишмай амал қилиши зарурлигини таъкидладилар.

Марказий Осиёда вужудга келган вазиятни Коллектив хавфсизлик кенгаши сессиясида кўриб чиқиш ва уни тартибга солиш борасида кечиктириб бўлмайдиган чораларни, жумладан, Марказий Осиёнинг Жанубий чегараларини тамомила мустаҳкамлаш ва террорчиларни жойлашиб олган маконларида йўқ қилишга доир тадбирларни белгилаб олиш зарур, деб ҳисоблаймиз.

Биз БМТ Хавфсизлик Кенгаши, ЕХҲТ, Ислом Конференцияси Ташкилотига, дунёнинг барча мамлакатларига яна бир бор мурожаат этиб, халқаро террорчилик ва экстремизмни фақат кескин қоралаш билан чекланиб қолмай, балки қуруқ баёнотлардан ушбу глобал таҳдидни таг-томири билан суғириб ташлашга йўналтирилган мувофиқлаштирилган амалий ҳаракатларни ишлаб чиқишга даъват этамиз.

2000 йил 21 апрелдаги Террорчилик, сиёсий ва диний экстремизм, халқаро уюшган жиноятчиликка қарши кураш ва минтақа давлатларига таҳдид соладиган бошқа хавф-хатарларнинг олдини олишга қаратилган ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома иштирокчилари Россия Федерацияси раҳбариятига ушбу Шартномага қўшилиш таклифи билан мурожаат этишди.

Бишкек шаҳри,
2000 йил, 20 август

ЁВУЗЛИК УРУҒИНИ СЕПГАН ПУШАЙМОН ЙИҒАР

***«Ватан чегараларини бир кун ҳимоя қилишлик етмиш йил нафл намозини ўқигандан савоблироқдир.»** (Муборак Ҳадиси Шарифдан)*

Сурхондарё вилоятининг тоғли ҳудудларига бостириб кирган террорчи тўдалар халқимизнинг қаҳр-ғазабига дучор бўлиб ер тишламоқдалар, яксон қилинмоқдалар. Шундай бўлиши муқаррар эди, шундай бўлмоқда ҳам. Чунки биз ҳар қандай қийинчиликлардан, тақдир синовларидан мардона чиққан иродали, бардошли халқмиз.

Жамоатчи мухбиримиз Мирза Анвар Каримов Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий Абдурашидқори БАҲРОМОВ билан учрашиб, халқимизнинг диққат марказида турган воқеалар хусусида мусоҳаба ўтказди.

— Муфтий ҳазратлари. Қора ниятли террорчиларнинг Ватанимиз сарҳадларига бостириб кириб қилаётган ёвузликларига Ўзбекистон мўмин-мусулмонларининг муносабати қандай?

— Бисмиллоҳир раҳмонир роҳийм. Мустақиллигимизнинг тўққиз йиллиги байрамига саноқли кунлар қолди. Худо хоҳласа байрамни катта шодиёна, тинчлик-хотиржамликда нишонлаймиз.

(Давоми 2-бетда)

Сурхондарё вилоятининг Сариосиё ва Узун туманлари орқали Ватанимизга суқилиб кирмоқчи бўлган халқаро террорчиларнинг қолган-қутганларини йўқ қилиш, босқинчилардан батомом тозаланган ҳудудларни доимий назоратда тутиш борасидаги операция режали равишда давом этмоқда.

НАФРАТИМИЗ ЧЕКСИЗ

Баланд тоғ чўққиларида жойлашган қишлоқлардан воҳага кўчиб келган оилалар Узун ва Сариосиё туманларидаги махсус ажиратилган жойларга жойлаштириб бўлинди. Улар учун бу ерда зарур шарт-шароитлар яратилмоқда. Жумладан, болаларни 1 сентябрдан шу ердаги

(Давоми 2-бетда)

ВАТАНФУРУШ ВА КАЛЛАКЕСАРЛАРГА ЎЛИМ!

Муқаддас Ватанимиз тупроғига бостириб кирган бир гурух халқаро террорчиларнинг ваҳшийликлари, шум нияти халқимиз қаҳр-ғазабини қўзғатди. Жойларда бўлиб ўтаётган йиғилишларнинг иштирокчилари каллакесарлар, ювиндихўрларни лаънатлаб, уларга ўлим тилаб, қашқирларни битта қолдирмай ер билан яксон қилишга даъват этмоқдалар.

Қуйида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Жисмоний тарбия ва спорт жамияти Марказий бошқарувидаги тадбирда иштирок этган олимпия, жаҳон чемпионлари, спорт мураббийларининг дил нидолари баён этилган.

ТОҲИР ЙЎЛДОШ, ЖУМА НАМАНГОНИЙ – ИНСОН ҚИЁФАСИДАГИ ВАҲШИЙЛАР

**Баҳодир ТОЖИЕВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Жисмоний тарбия ва спорт жамияти Марказий бошқаруви раиси ўринбосари.**

Бу ёруғ дунёда ёвузлар ҳам етарли. Аммо халқ тавқи-лаънатига учраган, ҳаром қўлини қонга ботирган Тоҳир Йўлдош, Жума Намангонийдек разилларга қандай таъриф беришга ҳам ҳайронман. Улар сохта диндорлар уйдирмасига учиб, ҳаётда янглишганликларига ишонч ҳосил қилгач, қуролларини ташлаб она юртлари томон талпинган бир гуруҳ адашган йигитлар калласини танидан жудо қилиб, қумга кўмган ёвузлардир. Қаранг, ўзларининг разил ниятларини яшириш учун уялмай-нетмай Ислом динини ниқоб қилиб олишибди. Сенлар кимсан ўзи, ярамаслар, динга қандай алоқанг бор! Ахир, Исломнинг моҳиятида тинчлик, меҳр-шафқат, эзгулик, савоб каби энг олийжаноб қадриятлар ётади. Ватанфуруш, бор мақсади одамларни қийратиш бўлган бундай бахтсиз кимсаларда юқорида қайд этилган фазилатлар нима қилсин. Сўнгги йилларда кўз кўриб, қулоқ эшитмаган шундай ёвузликларга қўл урдиларки, буни асло кечириб бўлмайди. Зеро, ёвузлик, разолат жазосиз қолмагай. Ишончим комил: ватанфурушлар охироқибат ит кунини кўрадилар, ўликлари қузғунларга ем бўлади.

ДОЛЛАРГА ЮРТИНИ, ИЙМОНИНИ СОТГАНЛАР

**Рая САЛИМОВА,
Тошкент шаҳар касаба уюшмалари спорт жамиятига қарашли баскетбол, волейбол ва қўл тўпи мактаби раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий.**

Мустақил Ватанимиз тупроғини шум ниятли ёвнинг қадами булғаган кундан буён ўзимни қўярга жой тополмайман, томоғимдан овқат ўтмайди. Шу кунларда радио орқали тез-тез берилаётган таниқли хонандамиз Юлдуз Усмонованинг «Ҳеч кимга бермаймиз сени, Ўзбекистон!» номли машҳур қўшиғини эшитиб вужудим жунбушга келади. Ватан мустақиллиги, юрт осойишталиги йўлида шаҳид кетган қаҳрамон йигитларимиз оналарининг кўз ёшлари, ўкиниб-ўкиниб бўзлашларини телевизор орқали кўриб, ёвга бўлган нафратим юз чандон ошади. Очиғи, аёл киши бўлсам ҳам спорт беллашувларида чиниққанман, бир ўзим беш-олти жангарига дош кела оламан. Қани энди, имкон бўлсаю, уларни ўз қўлим билан мажағласам. Мен айниқса, фарзанд доғида куйган, армонда қолган оналарни яхши тушунаман. Улар ўрнида ҳар биримиз бўлишимиз мумкин эди. Биз Ватаним, она тупроғим, жигарларим дея ёвузлар билан жанг қилиб, қаҳрамонларча ҳалок бўлган азиз ўғлонларимиз билан фахрланамиз. Айни пайтда долларга юртини, иймонини сотиб осуда ҳаётимизни бузган, бегуноҳ одамларнинг қонини тўккан Тоҳир Йўлдош, Жума Намангоний ва уларнинг ювиндихўрларига лаънатлар бўлсин деймиз. Итга итнинг ўлими!

ПИЧОҚ БОРИБ СУЯККА ТАҚАЛДИ

**Абдухалил ҚАРШИБОЕВ,
Оққўрғон тумани қишлоқ болалар ва ўсмирлар спорт мактаби раҳбари, собиқ боксчи.**

Йиғилганларга бир боқинг: унинг иштирокчилари олимпия ва жаҳон чемпионлари, полвону боксчилар - куч-қувватга тўлган шербилак, алпқомат йигитларнинг муштлари қисилган, асаблари таранг. Ҳар бирлари шаҳид кетган йигитларимиз учун ўч олишга тайёр. Улардаги қатъият, ватанпарварликни кўриб, ҳис қилиб ўзимга-ўзим дейман: ана шундай ажойиб ўғлонларимиз бор экан, ҳамиша, ҳар қандай шароитда ҳам ёвни янчамиз, азиз Ватанимиз мустақиллигини кўз қорачиғидек асраймиз.

Халқаро террорчиларнинг ёвузликлари мени ҳам ғазаб отига миндирди. Пичоқ бориб суякка қадалди. Энди энг сўнгги босқинчини бутунлай йўқ қилиб ташланмагунча кўнгил тинчимайди. Армиямиз энг замонавий қуроллар билан жиҳозланган ва у ёвга қақшатқич зарба бера оладиган қудратли кучга эга эканлиги қайта-қайта синовдан ўтди. Бутун Ўзбекистон оёққа қалққан. Ҳамма - у ким бўлишидан қатъи назар, ҳушёрликни ошириб ўз меҳнати, нафрати, оташин сўзи билан ёвга ажал ўқини ёғдирмоқда. Энди айтингчи, ана шундай халқни енгиб бўладими?!

Йиғилиш ҳукм қилади: Ашаддий қонхўр, ватанфуруш, каллакесар, ўзининг шум қадами, ёвузликлари билан Ватанимизнинг муқаддас тупроғини булғаган, не-не умри азизлар ҳаётига зомин бўлган, ота-оналарни фарзанд доғида зор қақшатган, гўдакларни етим қилган Тоҳир Йўлдош, Жума Намангоний ва унинг ювиндихўрларига ўлим!

МАРКАЗИЙ ОСИЁДАГИ БЕҚАРОРЛИКДАН КИМЛАР МАНФААТДОР?

(Давоми. Боши 1-бетда).

Учрашув қатнашчилари Афғонистондаги воқеаларга алоҳида эътибор қаратгани бежиз эмас. Бу мамлакатда 20 йилдан ортиқ вақт мобайнида фуқаролар уруши давом этяпти. Бундай урушдан кимлар манфаатдор, деган табиий савол туғилади. Албатта, оддий халқ урушни истамайди. Бу хунрезликлар ортида наркобизнес, қурол-яроғ контрабандаси билан шуғулланувчи ёвуз кучлар турибди. Матбуот анжуманида Президент Ислом Каримов Ўзбекистонда куни кеча баҳоси 4 миллион АҚШ долларига тенг 450 килограмм гиёҳванд модда қўлга олинганини айтди. Ўтган йили эса БМТ вакиллари гувоҳлигида мамлакатимизда 1700 килограмм соф героин ёқиб юборилган. Бу рақамлар шундан далолат берадики, наркобизнес раҳнамолари Марказий Осиёда беқарорлик келтириб чиқариб, ўзлари учун «жаҳон бозори»га чиқадиган қулай йўл очмоқчи. Уларнинг кўрсатмаси билан бир гуруҳ ёлланма босқинчилар томонидан амалга оширилаётган қўпорувчиликлар эса улуғ ғоялар ниқобига ўралмоқда.

Террор хавфини буткул йўқ қилиш учун унинг томирини, манбасини йўқ қилиб ташлаш керак. Афғонистонда наркотик етиштирилишидан ташқари, террорчилар тайёрланадиган лагерлар ҳам мавжудлиги ҳозир ҳеч кимга сир эмас. «Толибон» назорати остидаги ҳудудларда ана шундай лагерлар кам эмас. Наркотик етиштириш эса қонуний асосга қўйилган. Яъни, «қора дори» етиштирувчи шахс полиз маҳсулоти етиштирувчи деҳқон каби солиқ тўлайди. Баъзида эса чет элликларнинг кўзини шамғалат қилиш учун гўёки қаердандир топилган гиёҳванд моддалар намойишкорона йўқ қилиб ҳам ташланади.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Бишкекда Афғонистондаги можарони бартараф этишда халқаро ҳамжамият, ривожланган давлатлар етарли даражада фаоллик кўрсатмаётганини яна бир карра таъкидлади. Ҳақиқатан, афғон муаммосига эътиборсизлик - бор гап. Косово, Босниядаги можароларни дарҳол бостиришга ҳаракат қилган БМТ, НАТО сингари нуфузли халқаро ташкилотлару ривожланган давлатлар афғон можаросига келганда, ўзини четга тортяпти. Ваҳоланки, бирор давлат Афғонистондан чиқаётган хавф-хатардан холи эмас. Уруш эса халқаро ҳамжамиятнинг қатъий саъй-ҳаракатларисиз тугамайди. «Толибон» ҳаракати бутун Афғонистонни босиб олган тақдирда ҳам, у ерда хунрезликлар давом этаверади. Мамлакатнинг тарихи, у ердаги ҳарбий-сиёсий ва ижтимоий вазиятдан келиб чиқиб, шундай хулосага келиш мумкин. «Толибон» Аҳмадшоҳ Масъуд тарафдорларини енгса, албатта, бошқа рақиб пайдо бўлади. Жуда бўлмаса, толибларнинг ўзи иккига бўлиниб, ўзаро урушади. Чунки, бундан манфаат бор. Беқарорлик мамлакатда наркотик модда етиштириш, террорчи тайёрлаш ва энг муҳими, бундай жиноятлар учун жазосиз қолиш имконини беради. Оддий халқ эса азбаройи кун кўриш учун яна эски амалини, «наркодеҳқончилик»ни давом эттиради.

Шу боис Бишкек учрашуви қатнашчилари афғон можаросини бартараф этиш бўйича қатъий чоралар кўриши учун биргаликда БМТ ва бошқа халқаро ташкилотларга мурожаат қилишга келишиб олди.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири
Тошкент-Бишкек-Тошкент

(Боши 1-бетда).

Ўтган тўққиз йил ичида барча соҳаларда, жумладан, виждон эркинлиги соҳасида ҳам жуда катта ижобий ўзгаришлар юз берди. Муқаддас динимиз, масжиду мадрасаларимиз халқимизга қайтариб берилди. Диний расм-русумларимизни бемалол адо этаяпмиз. Мўмин-мусулмонлар ҳам бутун халқимиз каби мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий, сиёсий, ижтимоий ислохотларда, бунёдкорлик ишларида фаол қатнашмоқдалар. Ҳар бир фуқаро истиқлол меваларидан баҳраманд бўлиб, бунга шукр қилмоқда.

Бироқ мустақиллигимизни кўра олмайдиган, тинч ҳаётимизга рахна солмоқчи, халқимизни қўрқитмоқчи, уни ваҳимага солмоқчи, давлатимизнинг тўғри сиёсатидан чалғитмоқчи бўлган Ватан хоинлари, босқинчи-террорчилар Сурхондарё вилоятининг Сариосиё ва Узун ҳудудларига суқулиб кирдилар. Бу жиноятчиларнинг ишларидан барча халқимиз, мўмин-мусулмонларимиз қаттиқ нафратландилар. Бу босқинчилар халқимизнинг қарғишига, Оллоҳнинг лаънатига учраган ғаламислардир. Қуръони Каримда Оллоҳ таоло огоҳлантиради: Ер юзида обод қилинган жойларни оёқости қилган, фитна-фасод тарқатганлар жазога маҳкумдир. Бу босқинчи тўдалар Афғонистонда ва яна қаерлардадир жангарилик усулларини ўрганиб, Ватанга хиёнат қилиш, ўлкада беқарорликни юзага келтириш учун гуноҳ ишларга қўл урмоқдалар. Бегуноҳ одамларнинг ширин жонига қасд қилиб, ноҳақ қонларини тўкмоқдалар. Бу бузғунчиларга қарши курашда Ватанимизни, халқимизни ҳимоя қиламан деб ўн иккита ҳарбий йигитларимиз шаҳид бўлдилар. Мамлакатимиз чегараларини мардона туриб ҳимоя қилган бу фарзандларимиз халққа, она Ватанга меҳр-муҳаббатли инсонлар эди.

Қуръони Каримда Оллоҳ таоло огоҳлантиради: кимики бир бегуноҳ инсонни ўлдирса ёки бузғунчилик, фитна-фасод ишлари билан шуғулланса, гўёки Ер юзида барча инсонларнинг қонини тўккан гуноҳини олур ва кимики бир инсоннинг ҳаётини сақлаб қолса, гўёки барча инсонларнинг ҳаётини сақлаб қолганнинг савобини олур.

Бир қанча юртдошларимизни қон қақшатган, Ватанимизга тажовуз қилиб бостириб кирган ватан хоинлари ва огоҳлантиради: «Эй, иймон келтирган аҳли мўминлар, барчаларингиз ялписига тинчлик-тоат йўлига киришинглар ва шайтон йўлига эргашманглар». Ҳақ субханаху таоло бандаларини зўравонлик, ноҳақ қон тўкиш, босқинчилик, зулм қилиш, ҳатто, динга зўрлаб киритишдан ҳам қайтарган.

— Сизнингча ёвуз душманларимизнинг хуружидан қутилишнинг чораси қандай?

— Инсониятнинг битта кулфати бор, у жаҳолатдир. Халқ бахтсизликлари тарихини ўрганувчи ҳар қандай одам Ер юзига бу кулфатларнинг кўп қисмини жаҳолат олиб келганига ишонч ҳосил қилиши мумкин. Жаҳолат ҳомийлари аслида инсониятнинг энг ашаддий душманларидир. Қайтариб айтаман, Ислом динини ниқоб қилиб олган босқинчи фосиҳларга ҳар қанча насиҳат қилманг, бефойда. Жаҳолатга қарши маърифат билан курашибгина унинг пайини қирқишимиз мумкин. Халқ ҳаловатини бузган, бегуноҳ юртдошларимизни қон қақшатганлардан қутилишнинг ягона чораси уларни аёвсиз маҳв этишдир. Оллоҳ таоло Қуръони Карим баракоти билан мустақил Ватанимизни, халқимизни барча балою қазолардан ўз паноҳида асрасин. Халқимизга, мустақиллигимизга, озодлигимизга бўлган меҳр-муҳаббатимизни доимо зиёда қилсин.

Омин, йа роббал оламийн.

ЁВУЗЛИК УРУҒИНИ СЕПГАН ПУШАЙМОН ЙИҒАР

ри, босқинчи террорчилар, иншоолоҳ бутунлай таг-томири билан қириб ташланади. Бундай ёвузларни, халқ қарғишига, Оллоҳнинг лаънатига учраган махлуқларни битта ҳам қолдирмай уруғини қуритмоқ даркор. Босқинчиларга қарши курашда шаҳид кетган йигитларимизнинг номи қалбимизда абадий сақланади. Ўтган жума куни республикамизда фаолият кўрсатиб турган барча жоме масжидларида имом-хатибларимиз босқинчи қонхўрларнинг ёвузликлари, Ватан ҳимоячиларининг матонати ҳақида сўзлаб бердилар. Шаҳид кетганларнинг ҳаққига Қуръони Карим тиловат қилиниб, уларнинг руҳига бағишланди.

— Ватан хоинлари ўзларини мусулмонмиз деб оғиз кўпиртирадилар. Уларнинг жирканч хатти-ҳаракатлари мусулмончиликка мутлақо зид-ку.

— Қуръони Каримда Оллоҳ таоло муқаддас динимизни тинчлик дини деб баён қила-

ХАЛҚ ҲУКМИ

Республика меҳнат жамоалари, корхоналари, муассасаларида бўлиб ўтган йиғилишлар иштирокчилари мамлакатимиз жанубий ҳудудларига хоинона суқилиб кирган террорчиларнинг ёвузликлари ҳақида қаҳр-ғазаб билан гапирдилар. Ислом динини ниқоб қилиб олган Тоҳир Йўлдош, Жума Намангоний каби ватанфуруш, ювиндихўрларнинг жирканч башараларини очиб ташладилар. Қашқирларга нисбатан ўз ҳукмларини баён этиб, барчани огоҳ бўлишга, маҳаллалар, меҳнат жамоалари, илм масканларида соғлом, ўзаро талабчанлик муҳитини юзага келтиришга чақирдилар.

Қуйида ана шундай йиғилишларда қабул қилинган Баённомалардан айримлари чоп этилмоқда.

— Жамоамизда асосан хотин-қизлар меҳнат қилишади, - дея йиғилишда ўз фикрини ифодалади Марғилон очиқ турдаги «Турон шойиси» ҳиссадорлик жамияти раиси К.Акромова, — Худо қарғаган, насл-насабининг тайини йўқ террорчилар билан олишувларда бир қанча мард ўғлонларимиз шаҳид кетганлиги юрак-бағримизни эзди. Инсон қиёфасидаги махлуқларни ким, қайси бахти қаро туққан ўзи? Телевизор экрани орқали жангариларнинг куйиб кул бўлган мурдаларини кўриб, ярамаслар қисмати бундан ортиқ бўлиши ҳам мумкин эмас, деб қўйдим. Жаҳонда она нафратига дош берадиган куч йўқ. Жамоамизнинг барча аёллари бўридай ваҳший, фикри-ёди бузғунчилик, қонхўрлик бўлган махлуқларга лаънатлар бўлсин, деймиз. Бундайлар минг азобу қийноқларда, хору зорликда ер юзидан йўқ бўлиб кетсин. Заҳарли илоннинг боши янчилмас экан, ҳеч қачон тинч яшолмаймиз.

Йиғилиш қарор қилади:

Тинч-осойишта ҳаётимизни бузган, мустақиллигимизга рахна солишга уринган халқаро террорчиларнинг ёвузликлари қаттиқ қоралансин, улар ер билан яксон қилинсин.

Ашаддий қонхўр, ўз Ватанини, миллатини сотган, ақл бовар қилмайдиган жиноятларга қўл уриб келаётган, оналарни зор қақшатган, болаларни етим қилган Тоҳир Йўлдош, Жума Намангонийлар ўлимга маҳкум этилсин.

Мамлакатимизда Юртбошимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган ички ва ташқи сиёсатни якдил қўллаб-қувватлаймиз, давлатимиз раҳбари атрофига янада маҳкамроқ жипслашиб, зарбдор меҳнатимиз, ҳушёрлигимиз билан ёвга зарба берамиз.

М.Қорабоева, Д.Долимова, С.Қўчқорова, О.Мирзаева, С.Келдибоева, М.Бобораҳимова, Х.Жўраева, жами 106 имзо.

* * *

«Самарқанд телеком» шуъба корхонаси фаоллари йиғилиши қатнашчилари ҳам жангариларнинг қабиҳликларини қаттиқ қораладилар. Сўзга чиққан ҳар бир нотиқ Ватаннинг ҳар бир қарич ери муқаддас эканлиги, тинч-осойишта кунларнинг ўзи бўлмаслиги, бахт учун, тинчлик учун астойдил курашмоқ лозимлигини алоҳида уқтирдилар. Айниқса, етакчи мутахассис Р.Усмонованинг дил нидоси кишиларни тўлқинлантирди. Ёвга бўлган нафратини оширди.

— Шум қадам босқинчиларни деб қанчадан-қанча мунис оналар «болам!» деб оҳ чекди. Ҳаётда ҳали ҳеч нарса кўрмаган алпомиш келбат йигитларимиз бевақт оламдан кўз юмди. Шаҳид кетган самарқандлик Сайёржон Саъдиновнинг онаизори «ўн гулидан бир гули очилмаган болам, куёв бўлиб чимилдиқ кўрмаган болам» дея фарёд чекканини кўрганимда қанчалик эзилганлигимни кўрсангиз эди. Бироқ биз гўзал Ватанимиз, мард ўғлонларимиз билан фахрланамиз. Шу кезларда муҳтарам Юртбошимизнинг: «Менинг ўз ишонган фарзандларим бор, Ўзбекистон чегарасини, ҳар бир қарич ерини ҳимоя қила оладиган Ватанни севувчи ўзбек халқим бор» деган пурҳикмат сўзларининг мағзини чуқурроқ чаққандек бўлаяпман. Бутун вужудимиз душманга нисбатан қаҳр-нафрат билан тўлиб тошган.

Йиғилишда сўз олган мутахассис Р.Фератова, менеджер А.Аҳрорқулов, ҳайдовчи М.Зокиров, муҳандис Ж.Мансуров ва бошқалар жамоа қатъий фикрини ифодалаб, инсоният душмани Тоҳир Йўлдош ва Жума Намангонийга ўлим жазоси берилишини талаб қилдилар.

А.Тоштемиров, Т.Раҳматов, С.Ҳамидов, жами 32 имзо.

* * *

Тошкент шаҳар алоқа корхоналари жамоалари ўртасида мини футбол бўйича ўтказилаётган мусобақа иштирокчиларининг

БАЁННОМАСИ

Қашқир сифат жангарилар, уларнинг ярамас йўлбошчилари Тоҳир Йўлдош, Жума Намангонийга ўлим!

С.Аҳмедов, М.Мирсодиқов, А.Шомуродов, С.Расулов, жами 70 имзо.

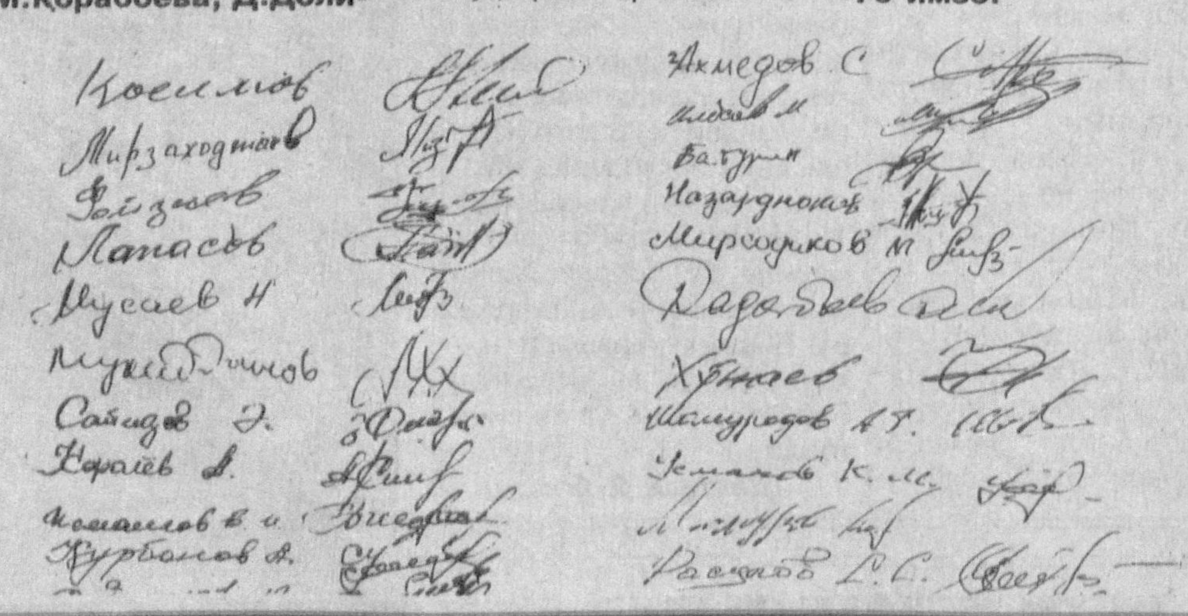

«ФУҚАРО МУҲОФАЗАСИ ОЙЛИГИ»

Мамлакатимиз чегара ҳудудларида сиёсий аҳволнинг кескинлашуви, диний экстремистик кучлар, террорчи гуруҳлар томонидан давлат чегарасини бузиш учун қилинаётган ҳар хил кўринишдаги хатти-ҳаракатларни ҳисобга олиб, шу йил 10 августдан 10 сентябргача Жиззах вилоятида «Фуқаро муҳофазаси ойлиги» ўтказиляпти. Вилоятдаги барча ўқув даргоҳлари, ташкилот, идора ва муассасаларда «Фуқаро муҳофазаси» бурчаклари ташкил этилди.

Сариосиё ва Узун туманларининг тоғли ҳудудларида халқаро террорчилар гуруҳини тугатиш борасидаги жанговар ҳаракатларда мардлик, қаҳрамонлик кўрсатиб шаҳид кетган Ватанимизнинг мард ўғлонлари номи мангу барҳаётдир. Улар бир умрга садоқат рамзи бўлиб қоладилар. Тошкент туманидаги генерал Раҳимов номли ширкат хўжалиги фахрийлари Собит бобо Турсунов ҳамда Абдулла ота Аширбоевлар худди шу хусусда фикрлашишмоқда.

И.ҲАСАНОВ олган сурат.

НАФРАТИМИЗ ЧЕКСИЗ

(Давоми. Боши 1-бетда).

мактабларда ўқитиш, ўқув қуроллари, дарсликлар билан таъминлаш чоралари кўрилмоқда. Туманлар ҳокимликлари, ташкилот, корхона, муассаса ва хўжаликлар, тадбиркорлар кўчиб келганларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқда.

Айни пайтда халқаро террорчиларнинг элимиз осойишталигини бузишга қаратилган ёвузона хатти-ҳаракатлари одамларнинг қаҳру ғазабига сабаб бўлмоқда. Узун туманидаги «Гулистон» ширкатлар уюшмасининг «Янги куч» маҳалласи кексалар чойхонасида бир гуруҳ отахонлар гурунгининг шоҳиди бўлдим. Улардан бири - кекса ўқитувчи Шерали Деҳқонов ғазабини яширолмай, жумладан шундай деди:

- Муқаддас юртимиз ҳимояси учун ўн икки нафар йигитимиз шаҳид кетди. Биз, кексалар уларнинг кўрсатган қаҳрамонликларини фарзандларимизга ибрат сифатида гапириб, тарғиб қилиб юрибмиз. Террорчигазандаларнинг яна бош кўтармаслиги учун, керак бўлса, ўзимиз ҳам қўлимизга қурол олишга тайёрмиз.

Чори ТЎХТАЕВ,
ЎзА мухбири.

Ватан фидойилари

АСЛ ФАРЗАНД ЧИҚАР АСЛ ХОНАДОНДАН

Пахтаободлик Абдумуталиб аканинг ҳовлисидан ҳафтанинг бошида ойдек қизи ёр-ёрлар билан келин бўлиб чиқди. Ҳафтанинг охирида эса эр етиб, айни кучга тўлган 21 ёшли ўғлининг тобути келди.

Бир тўп сада ичидан
Сайлаб олган райхоним.
Бевақт хазоним болам
Бир пасиллик меҳмоним.
Одам ютиб қаро ер
Тўймасми-ей, тўлмасми,
Ёш жонингта қасд
қилган
Ёвлар ўлса бўлмасми...

Оппоқ рўмолли аёл айтиб-айтиб йиғларди, ўкраб-ўкраб йиғларди.

Мен энди йиғламайман, дейди ниҳоят Хосият опа рўмолининг учини тишларига босиб. Ростдан ҳам унинг кўзлари йиғламайди. Лекин унинг қўллари титрар, юраги йиғлар эди.

Дониёр Тожибоев 1979 йили Пахтаобод тумани «Маданият» жамоа хўжалигининг Иттифоқ маҳалласида дунёга келди. Болалиги ҳамма қишлоқ болалариники сингари ўйин-кулгу билан ўтди. Қорувли гавдаси уни тенгдошларидан ажратиб турарди. Баъзан кетмон кўтариб далага отланган Абдуmutалиб акага эргашиб қолар, гоҳо онаси боғчадан келгунча укаларини овутиб уйда ўтирар эди. Мактабга ҳам тенгдошлари қаторида борди.

- Дониёрни биринчи синфда ўқиган чоғидан биламан. Анчагина тортинчоқ бола эди,- деб эслайди 26-ўрта мактаб директори Комилжон ака Ҳурбоев. - Спортни севарди. Туманда ўтказилган спорт мусобақаларида бир неча марта мактабимиз шаънини ҳимоя қилган. Дониёр ориятли йигит эди.

Дониёр мактабни битирди-ю ҳайдовчилар тайёрлаш курсига ўқишга кирди. Икки йиллик ҳарбий хизматни Чирчиқ шаҳрида ўтади. Эндигина уйга келган ўғлининг ўн беш кундан кейин яна қайтиб кетишини эшитган Хосият опа бироз безовта бўлди. Фарзанд дийдорига муштоқ эмасми, боласини кўзининг олдидан йироқлатгиси келмади.

- Тўғри, ҳарбийлар ҳаёти енгил эмас, лекин шу касб менга ёқади. Махсус қўшинларга таклиф қилишяпти, ойи. У ерга ҳаммани ҳам олавермайди. Мени лойиқ кўришибдими, хурсанд бўлишим керак. Мана, бир йилдан кейин Элёр мактабни битиради. Худо хоҳласа, ўзим Тошкентга олиб бориб ўқитаман. Бирга бўламиз. Қисмимиздан ҳар йили бир неча аскарни Америкага ўқув машқлари учун жўнатишяпти. Ҳаракат қилсам, мен ҳам боришим мумкин.

Хуллас, Хосият опа розилик бергандай бўлди.

- Онаси, ўзинг мундоқ атрофга бир қара. Ўғлимизнинг тенгдошлари нима қиляпти. Сен билан менку ҳеч нарсани кўрмай, меҳнатнинг тагида ўтдик. Энди замон ўзгарди. Болаларимиз дунёни кўрсин, одам танисин,- деди отаси ҳам.

Эрининг гапларини босиқлик билан тинглаган она ўғлига оқ фотиҳа берди.

Дониёр сўзининг устидан чиқди. Кейинги келганида лицейни аъло баҳолар билан тугатган укаси Элёрни ўзи билан бирга олиб кетди. Акаука тўғри Тошкент автомобиль ва йўллар институтига келди. Электромеханика факультетига ҳужжат топширишди.

- Сен албатта ўқишинг керак, ука. Кўча чангитиб, бозорма-бозор юрганларга ишонма. Келажак ўқиганники бўлади, - дерди Дониёр китобдан бош кўтармай тестга тайёрланаётган укасига.

- Тест синовига бир неча кун қолувди. Акам ишдан кеч қайтди. «Элёр, Сурхондарёга террористлар бостириб кирибди. Бизни ҳам олиб кетиш эҳтимоли бор. Бир ўзинг қийналиб қолмасмикансан, ишқилиб», деди чой ичаётган пайтимиз. Улар 31 июлда жўнайдиган бўлишди. «Энди, ука тест топширишга ўзинг бораверасан. Мен бир ҳафталарда қайтаман. Андижонга бирга кетамиз» деган эди акам жўнар олди,- деб эслайди Элёр.

Одам тафтини одам олади, дейишади. Мана, 11 августдан буён бу ҳовлидан одам оёғи узилмайди. Бир пас уларнинг гурунгига қулоқ соламан. Улар ҳам бугун ҳамма гапираётган Сурхондарё воқеаларидан гапиришади. Бири олиб, бири қўйиб босқинчиларни лаънатлайди.

- Ўзбекман деган борки, босқинчилардан нафратланади. Телевизордан уларнинг сочилиб ётган жасадларини кўрсатишди. Итга ит ўлими, деб шуни айтишади. Оналарнинг кўз ёшлари кўр қилади уларни. Худо бор! Ҳаммасини кўриб турибди - дейди Маҳмуджон ота Аҳмедов.

Авазбек Ҳамроқулов Дониёрнинг болаликдан бирга ўсган дўсти. Бир синфда ўқишган. У жуда кўп нарсаларни, Дониёр билан ўтган кунларини, болаликдаги воқеаларни эслади.

- Дониёр мендан олти ой кейин армияга кетди. У Чирчиқда, мен Марғилонда хизмат қилдим. Охирги марта тўйимга келганди. Ўшанда менга ҳам ҳарбийда ишлашни таклиф қилувди. Махсус бўлинмада хизмат қилганман. Олишса керак, деб рози бўлгандим. Ҳали чақиришмади. Аввал бормасам ҳам энди бораман.

Кетар олди яна Абдумуталиб аканинг ёнига бордим.

- Ука, мен бир деҳқон одамман. Умрим хўжаликнинг иши билан ўтяпти. Опангиз ҳам боғчани ташлаганига анча бўлган. Қизларнинг бирини чиқардик, эшитдингиз. Униси ҳам бировнинг хасми. Энди бутун умидимиз ёлғиз Элёржондан. Элёримиз ўқисин, одам бўлсин деймань. Тест топшириб келдию манави ташвишлар билан ҳали жавобини билмаймиз. Ахир, фарзанд фақат ота-онаники эмас, шу халқники ҳам. Хайрлашиб йўлга чиқар эканман, бу хонадонга ҳали яна қайтиб келадигандек бир туйғу кўнглимдан кечди. Бу танти ота, бу ғамгузор она изтиробларида, орзу ҳавасларида ғоят ўзбекона самимийлик, очиқлик, бағрикенглик, тантилик кўзга ташланиб турарди. Шундай хонадонлар бор экан, халқимиз мард фарзандларининг қатори камаймайди!

Воҳид ЛУҚМОНОВ,
ЎзА мухбири
Андижон

ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ

ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНА

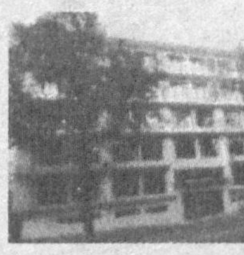

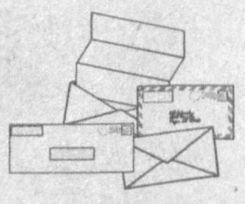

Ҳурматли таҳририят!

Ишга жойлаштириш, хусусан таклиф қилинган мақбул келадиган ишни рад этиш, ишсиз деб эътироф этиш масалаларида кенг тушунча берсангиз.

С.Барноева, У.Наврўзова, Вобкент тумани.

57-модда. Ишга жойлашиш ҳуқуқи

Унумли ва ижодий меҳнат қилишга бўлган ўз қобилиятларини тасарруф этиш ва қонун ҳужжатлари билан тақиқланмаган ҳар қандай фаолият билан шуғулланиш ҳар кимнинг мутлақ ҳуқуқидир. Ихтиёрий равишда иш билан банд бўлмаслик жавобгарликка тортиш учун асос бўлолмайди.

Ҳар ким иш берувчига бевосита мурожаат қилиш ёки меҳнат органларининг бепул воситачилиги орқали иш жойини эркин танлаш ҳуқуқига эгадир.

58-модда. Меҳнат қилиш ҳуқуқини амалга ошириш кафолатлари

Давлат:

иш билан таъминлаш турини, шу жумладан турли меҳнат режимидаги ишни танлаш эркинлигини;

ишга қабул қилишни қонунга хилоф равишда рад этишдан ва меҳнат шартномасини ғайриқонуний равишда бекор қилишдан ҳимояланишни;

мақбул келадиган иш танлаш ва ишга жойлашишга бепул ёрдам беришни;

ҳар кимга касбга ва ишга эга бўлишда, меҳнат қилиш ва иш билан таъминланиш шарт-шароитларида, меҳнатга ҳақ олишда, хизмат поғонасидан юқорилаб боришда тенг имкониятлар яратишни;

янги касбга (мутахассисликка) бепул ўқитишни, маҳаллий меҳнат органларида ёки уларнинг йўлланмаси билан бошқа ўқув юртларида стипендия тўлаб малакасини оширишни;

бошқа жойдаги ишга қабул қилинганда моддий харажатлар учун қонун ҳужжатларига мувофиқ компенсация тўлашни;

ҳақ тўланадиган жамоат ишларида қатнашиш учун муддатли меҳнат шартномалари тузиш имкониятини кафолатлайди.

Иш билан таъминлашнинг ҳуқуқий, иқтисодий ва ташкилий шартлари ҳамда меҳнат қилиш ҳуқуқини амалга оширишнинг кафолатлари меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатлар билан белгилаб қўйилади.

59-модда. Ишга жойлашишга давлат йўли билан кўмаклашиш

Аҳолининг ишга жойлашишига кўмаклашиш Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги тизимининг тегишли органлари томонидан амалга оширилади.

Иш билан таъминлаш сиёсатини амалга ошириш борасидаги тадбирларни молиявий жиҳатдан таъминлаш ҳамда меҳнат органларининг самарали фаолият кўрсатиши учун Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати белгиланган тартибда Иш билан таъминлашга кўмаклашиш давлат жамғармаси ташкил этилади.

60-модда. Ишсиз деб эътироф этиш

Ўн олти ёшдан бошлаб то пенсия билан таъминланиш ҳуқуқини олишгача бўлган ёшдаги, ишга ва иш ҳақига (меҳнат даромадига) эга бўлмаган, иш қидирувчи шахс сифатида маҳаллий меҳнат органида рўйхатга олинган, меҳнат қилишга, касбга тайёрлаш ёки қайта тайёрлашдан ўтишга, малакасини оширишга тайёр меҳнатга қобилиятли шахс ишсиз деб эътироф этилади.

(Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 29 август Қонуни таҳририда — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, 9-сон, 181-модда).

61-модда. Ишдан ва иш ҳақидан маҳрум бўлган шахслар учун мақбул келадиган иш

Биринчи марта иш қидираётган, касби (мутахассислиги) бўлмаган шахслар учун дастлабки касб тайёргарлигини талаб қилмайдиган иш, бундай ишни топиб бериш имконияти бўлмаган тақдирда эса, уларнинг ёши ва бошқа хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ҳақ тўланадиган бошқа иш, шу жумладан вақтинчалик иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланади.

Ишдан ва иш ҳақидан (меҳнат даромадидан) маҳрум бўлган шахслар учун уларнинг касб тайёргарлигига мос бўлган, ёшини, соғлиғи ҳолатини, меҳнат стажини ва аввалги мутахассислиги бўйича тажрибасини, янги иш жойининг транспортда қатнаш жиҳатидан қулайлигини инобатга олувчи иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланади.

Ушбу Кодекс 65-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган ишсизликнинг дастлабки даври тугаганидан сўнг касбига (мутахассислигига) мос иш топиб бериш мумкин бўлмаган тақдирда, унинг қобилиятини, кучини, олдинги тажрибасини ва унга қулай бўлган таълим воситаларини ҳисобга олиб, касбини (мутахассислигини) ўзгартиришни талаб қиладиган иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланиши мумкин.

62-модда. Таклиф қилинган мақбул келадиган ишни рад этиш

Маҳаллий меҳнат органида рўйхатга олинган пайтдан бошлаб ўн кун ичида ўзларига таклиф қилинган мақбул келадиган ишни икки марта рад этган шахслар иш қидираётган деб эътироф этилмайди ва таклиф қилинган ишни рад этган пайтдан бошлаб ўттиз календарь кун ўтгандан кейингина ишсиз сифатида такроран рўйхатга олиниш ҳуқуқига эгадир.

63-модда. Мақбул келадиган деб ҳисобланмайдиган иш

Агар иш: яшаш жойини ўзгартириш билан боғлиқ бўлса; таклиф этилган иш доимий яшаш жойидан анча узоқ бўлса ва транспортда қатнаш жиҳатдан қулай бўлмаса; таклиф қилинган ишда иш ҳақи шу мутахассислик ва касб учун белгиланган энг кам миқдордан оз бўлса; ишни рад этиш узрли сабаблар билан асосланган бўлса, бундай иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланиши мумкин эмас. (Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 29 август Қонуни таҳририда — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, 9-сон, 181-модда).

64-модда. Моддий мадад беришга оид кафолатлар

Ишдан маҳрум бўлган, биринчи марта иш қидираётган, шунингдек узоқ (бир йилдан ортиқ) танаффусдан кейин меҳнат фаолиятини қайта бошлашни истаган ва ишсиз деб эътироф этилган шахсларга:

ишсизлик нафақаси тўлаш;

қарамоғидагиларни ҳисобга олган ҳолда моддий ёрдам бериш;

касб ўрганиш, малака ошириш ёки қайта тайёрлаш даврида стипендия тўланиши ҳамда шу даврни меҳнат стажига қўшиш;

ҳақ тўланадиган жамоат ишларида қатнашиш имконияти таъминланади.

Меҳнат шартномаси алоҳида асослар бўйича бекор қилинган тақдирда ходимларга моддий мадад бериш учун қўшимча кафолатлар берилади (67-модда).

65-модда. Ишсизлик нафақасини тўлаш шартлари ва муддатлари

Ишсизлик нафақаси ишсиз деб эътироф этилган шахсга у иш қидираётган шахс сифатида маҳаллий меҳнат органида рўйхатдан ўтган кундан эътиборан тайинланади. Қарамоғида учтагача киши бўлган, ўттиз беш ёшга тўлмаган ишсиз эркакка ишсизлик нафақаси у ҳақ тўланадиган жамоат ишларида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган тартибда иштирок этган тақдирда тайинланади. Ишсиз шахснинг нафақа олиш ҳуқуқи у иш қидираётган шахс сифатида рўйхатдан ўтган пайтдан бошлаб кечи билан ўн биринчи кундан эътиборан кучга киради.

(Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 25 декабр Қонуни таҳририда — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, 1-сон, 20-модда).

Ишсизлик нафақаси кўпи билан:

ишдан ва иш ҳақидан (меҳнат даромадидан) маҳрум бўлган ёки узоқ (бир йилдан ортиқ) танаффусдан кейин меҳнат фаолиятини қайта бошлашга ҳаракат қилаётган шахсга ўн икки ойлик давр мобайнида йигирма олти календарь ҳафта;

илгари ишламаган ва биринчи марта иш қидираётган шахсга эса ўн уч календарь ҳафта мобайнида тўланади.

Ишсиз шахс нафақа олиш даврида иш қидириши ва ҳар икки ҳафтада камида бир марта маҳаллий меҳнат органида йўқламадан ўтиши керак.

Ишсизлик нафақасининг миқдори қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

66-модда. Ишсизлик нафақаси тўлашни бекор қилиш, тўхтатиб қўйиш ва унинг миқдорини камайтириш

Қуйидаги ҳолларда ишсизлик нафақасини тўлаш бекор қилинади:

ишсиз шахс ишга жойлашганда;

ишсиз шахс таклиф қилинган мақбул келадиган ишни икки марта рад этган тақдирда;

қарамоғида учтагача киши бўлган, ўттиз беш ёшга тўлмаган ишсиз эркак ҳақ тўланадиган жамоат ишларида иштирок этишни рад этган тақдирда;

ишсиз шахс қонун ҳужжатларига мувофиқ пенсия таъминоти ҳуқуқини олган тақдирда;

ишсиз шахс суднинг ҳукми билан қамоқ ёки озодликдан маҳрум этиш тариқасидаги жазога ҳукм қилинган бўлса;

ишсиз шахс ишсизлик нафақасини олиб турган даврда маҳаллий меҳнат органини хабардор қилмай вақтинча ишга жойлашган бўлса;

ишсизлик нафақасини алдов йўли билан олаётган бўлса;

ишсиз шахс вафот этган тақдирда.

Қуйидаги ҳолларда ишсизлик нафақасини тўлаш тўхтатиб турилади:

ишсиз шахс касбга ўрганиш, қайта тайёрлаш ёки малакасини оширишга юборилган бўлса — стипендия олиб касб ўрганиш, қайта тайёрлашдан ўтиш ёки малака ошириш даврида;

ишсиз шахс ихтисослаштирилган даволаш-профилактика муассасаларида даволаш курсини ўтаётган бўлса, — бундай муассасада бўлган даврида.

ишсиз шахс ҳақ тўланадиган жамоат ишларида иштирок этаётган бўлса, — бундай ишларда иштирок этган даврида.

Ишсизлик шахс узрсиз сабабларга кўра белгиланган муддатда маҳаллий меҳнат органига келмаган тақдирда, ишсизлик нафақасини тўлаш уч ойгача муддатда тўхтатиб қўйилиши ёки нафақанинг миқдори камайтирилиши мумкин.

(Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 29 август ва 25 декабр Қонунлари таҳририда — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, 9-сон, 181-модда; 1999 йил, 1-сон, 20-модда).

67-модда. Меҳнат шартномаси алоҳида асосларга кўра бекор қилинганда моддий мадад бериш учун белгиланган қўшимча кафолатлар

Меҳнат шартномаси:

ходим янги меҳнат шартлари асосида ишлашни давом эттиришни рад этганлиги сабабли (89-модданинг тўртинчи қисми);

технологиядан, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони (штати) ёки иш хусусиятининг ўзгаришига олиб келган ишлар ҳажмининг қисқарганлиги ёхуд корхонанинг тугатилганлиги (100-модда иккинчи қисмининг 1-банди) сабабли;

ходимнинг малакаси етарли бўлмаганлиги ёки соғлиғи ҳолатига кўра бажараётган ишига нолойиқлиги сабабли (100-модда иккинчи қисмининг 2-банди);

шу ишни илгари бажариб келган ходим ишга қайта тикланиши сабабли (106-модданинг 2-банди) бекор қилинган ҳолларда иш қидириш даврида икки ойдан ортиқ бўлмаган давр мобайнида ходимларнинг ўртача ойлик иш ҳақи сақланиб қолади, бунда ходимга тўланган бир ойлик ишдан бўшатиш нафақаси ҳам қўшиб ҳисобга олинади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган кафолатлар, мулкдорнинг алмашиши сабабли корхона раҳбари билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинган (100-модда иккинчи қисмининг 6-банди) ҳолларда ҳам татбиқ этилади.

Агар ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмида кўрсатилган ходимлар меҳнат шартномаси бекор қилинган кундан бошлаб ўн календарь кун мобайнида маҳаллий меҳнат органида иш қидираётган шахс сифатида рўйхатдан ўтсалар, маҳаллий меҳнат органи берган маълумотномага биноан учинчи ой учун ҳам олдинги иш жойларидан ўртача иш ҳақи олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмида кўрсатилган ходимларга уч ой мобайнида мақбул келадиган иш топиб берилмаган тақдирда, улар ишсиз деб эътироф этиладилар. (Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 29 август Қонуни таҳририда — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, 9-сон, 181-модда).

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмида кўрсатилган, меҳнат шартномаси бекор қилингандан кейин ўн кун ичида маҳаллий меҳнат органида рўйхатга олинган ва касби бўйича қайта ўқитилаётган ёки ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда малакасини ошираётган ходимларга қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда ва миқдорларда стипендия тўланади.

Башарти иш берувчи ночор (банкрот) деб топилса, у билан меҳнат муносабатларида бўлган ходимлар иш ҳақи ва ўзларига тегишли бошқа тўловлар хусусида бошқа барча кредиторларнинг талабларига нисбатан имтиёзли ҳуқуқдан фойдаланадилар.

Тугатилаётган корхоналарнинг маблағи бўлмаган тақдирда, ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ходимларга компенсациялар иш билан таъминлашга кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан тўланади. (Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 15 апрель Қонуни таҳририда).

«ОЛОЙ УНИВЕРСАЛ БОЗОРИ»

ОАЖ

Сизларга шуни маълум қиладики, «Олой Универсал бозори» очиқ акционерлик жамиятининг 2000 йил 1-ярим йиллик молиявий-хўжалик фаолиятининг якунларига бағишланган йиғилиши кун тартибига қуйидаги масалалар қўйилиши мўлжалланмоқда:

1.Жамият бошқарувининг 2000 йил биринчи ярим йиллик иш фаолияти ҳақидаги ҳисоботи;

2.Жамиятнинг даромадлар ва ҳаражатлар сметасини шу ярим йилликда бажарилиши ҳақида;

3.Жамият аудитори ва тафтиш комиссияси хулосасини тасдиқлаш;

4.Жамиятнинг Кузатув Кенгаши таркибига ўзгартириш киритиш ҳақида;

Акциядорларнинг умумий йиғилиши 2000 йил 8 сентябр соат 11-00 да ўтказилади. Манзил: Тошкент шахри, Юнусобод тумани, ҳокимият мажлислар зали.

КУЗАТУВ КЕНГАШИ

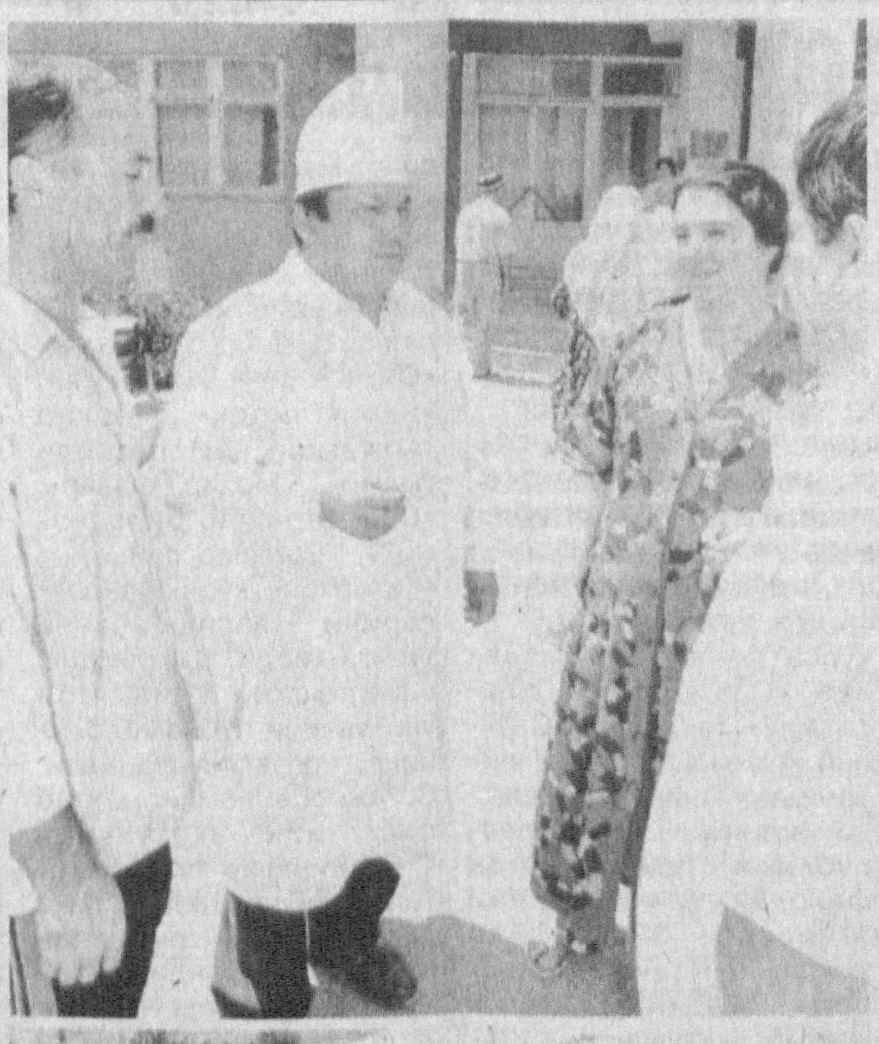

«Косонсой» саҳаторияси республикамиздаги энг намунали дам олиш масканларидан бири.

Ҳар йили бу ерда диёримизнинг турли вилоятларидан келган 2000 га яқин дам олувчилар асаб, юрак қон томири, ошқозон-ичак касалликларидан фориғ бўладилар.

Суратларда: Шифокор Муҳаммадали Сайфуллаев дам олувчилар билан. Сиҳатгоҳнинг умумий кўриниши.

Шуҳрат ОЛИМОВ (ЎзА) олган суратлар.

Бир Фармон шарофати

ҚУЙИЧИРЧИҚЛИК БОЙЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президентининг шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш ҳамда мамлакатни озиқ-овқат билан таъминлашда уларнинг ролини кучайтириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисидаги Фармони эълон қилинганига уч йилдан ошди. Якка тартибда маҳсулот етиштирувчиларнинг ролини кучайтириш, уларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлаш, шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларининг самарали ишлашини ташкил этишда амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида қабул қилинган ушбу Фармон Қуйи Чирчиқ туманида қандай бажарилмоқда?

Аввало шуни қайд этмоқ лозимки, шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликлари учун ер ажратиб берилиши деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни бир мунча кўпайтириш ҳамда қишлоқ аҳолисининг иқтисодий аҳволини яхшилаш имконини бермоқда.

Туманда айни пайтда 13 сотих ва ундан кўпроқ ер майдонига эга бўлган 1168 хонадон мавжуд бўлиб, ўтган 6 ой мобайнида улар туман бўйича буғдой хирмонининг 11,6 фоизини, картошканинг 97,5, сабзавот ва полиз маҳсулотларининг 87, гўштнинг 90 фоизини тайёрлаб бердилар.

— Туманда 104 та якка тартибда фаолият юритувчи деҳқон хўжаликлари мавжуд бўлиб, уларнинг имкониятлари катта, - дейди туман ҳокими Жаҳонгир Файзиев. - Бизнинг вазифамиз республика Президентининг Фармони асосида уларга ҳар томонлама кўмак бериш. Шу мақсадда мазкур хўжаликларга ишларни яхши йўлга қўйиб олишлари учун 19 миллион 800 минг сўмлик кредит ажратилиб, унинг 1 миллион 850 минг сўми нақд пул ҳолида берилди. Етиштирилган чорва маҳсулотларининг узлуксиз сотилишини таъминлаш мақсадида гўшт дўконлари сонини кўпайтирдик. Шунингдек, Дўстобод шаҳридаги марказий бозордан ташқари жойларда гузарлар қуришга ҳам катта аҳамият бераётирмиз. Яқинда «Ўзбекистон беш йиллиги» жамоа хўжалиги марказида деҳқончилик маҳсулотларини сотиш учун барча қулайликлар яратилган янги бозор ишга туширилади. Деҳқонларимиз ўзлари етиштирган маҳсулотларни пешма-пеш туман тайёрлов идорасига топширмоқдалар.

Дарҳақиқат, туманда ўз ҳақ-ҳуқуқларини билиб, керак бўлганда уни ҳимоя қила оладиган тадбиркорлар кўпайиб бормоқда. Улардан бири «Бобурхон» деҳқон хўжалигидир. У туман «Бизнесфонд»идан 2,5 миллион сўм кредит олиб, иссиқхона қурди. Эрта баҳордан туман бозорларига помидор, бодринг олиб чиқиб сотилмоқда.

— Мустақиллик — деҳқонларнинг бой яшашлари учун кенг йўл очди, - дейди хўжалик раҳбари Шоҳида Хўжаева. - Яқинда Ўзбекистон тадбиркор аёллари сафида Исроил давлатига бориб келдим. У ердаги деҳқонлардан жуда кўп нарса ўргандим. Улар уруғнинг сара бўлишига катта эътибор беришар экан. Ўзга юртда айланиб юриб, беихтиёр кўзларимга ёш келди. Оллоҳга шукроналар айтдим. Илгари оддий деҳқон аёли ўзи яшаётган қишлоғидан ташқарига чиқмас эди. Энди-чи? Дунёни танимоқда. Жаҳон миқёсидаги катта ишларга қўл урмоқда. Шахсан ўзим ҳалол меҳнат қилиб унинг роҳатини кўраяпман. Топган даромадимдан қишлоғимиздаги мактабни таъмирлашга, боғча таъминотига баҳоли-қудрат ёрдам бердим. Худо хоҳласа, гузар, оталар чойхонаси қуриш ниятим бор.

Шуни ҳам таъкидлаш жоизки, тадбиркорлик билан шуғулланувчи деҳқон ва чорвадорларнинг кредит олишларига туман тадбиркорлар палатаси бажонидил ёрдам бераяпти.

— Бу борада республика Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланган 902- ва 907-рақамли тартиб-қоидалар мавжуд, - дейди палата раиси ўринбосари Саидином Бобосаидов. - Биз тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш истагида келган ҳар бир фуқарони ана шу тартиб билан таништирамиз. Натижада улар тўлиқ маълумотга эга бўлган ҳолда банк ёки «Бизнесфонд» туман бўлимига ҳужжат тайёрлайдилар.

Ҳа, Қуйи чирчиқликлар республика Президенти Фармони шарофати ила мўл чорва ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш имконига эга бўлдилар.

Муборак МИРКАМОЛОВА, «Ишонч» мухбири.

Истиқлол берган имкон

КИНОМИЗНИНГ ЯНГИ ҚИЁФАСИ

Миллий кинематографиямиз янги - юксалиш босқичига кирди. Шу йилнинг ўтган даврида олтита кинофильм суратга олиб бўлинди. Бу фильмларнинг ҳар бири ҳақида соатлаб гапириш, мустақиллик даврининг бадиий киноси хусусиятлари, муҳим белгилари, тамойилларидан баҳс юритиш мумкин. Ўзбек киноси сиёсий мафкуралар тазйиқларидан қутилиб, ўз йўли, ўз йўналишини, бир сўз билан айтганда, мустақиллигини таъминлади. Экранларда миллий қадриятлар, урф-одатлар, ўзлик, ўзбеклик фахр-ифтихори, ғурури акс этди.

Мустақиллик шабадаси эса бошлаган дамлардаёқ суратга олинган «Шўр пешоналар» қисқа метражли фильмини олайлик. Унда ўзбекнинг орзу-ниятлари, саҳийлиги, мурувватли қалби, инсонпарварлиги лирик-психологик ҳолатларга бой, аслида эса комедия жанрига мансуб ўзига хос бадиий шаклда ифода этилганини кўрамиз. Режиссёр Жаҳонгир Қосимов икки дўстнинг ички дунёсини, руҳий тўлқинларга сабаб бўладиган воқеаларнинг моҳиятини, мураккаб вазиятда инсонийлик ҳис-туйғулари тантана қилиши жараёнини камера, ижро, аниқ топилган ва ўз ўрнида қўлланган ҳикоя услуби ила томошабинга етказган. «Шўр пешоналар» миллий кинонинг кечаги қолипларини, кишанлару андозаларни ёриб чиқишга бўлган интилишнинг ифодаси бўлди. Унда латифаларнинг ихчамлиги, сермазмунлиги кўзга ташланади. Режиссёрлар икки ҳажв устаси - Ҳусан Шарипов ва Бахтиёр Ихтиёровнинг сервавқ дуэтини яратгани, эксцентрика, муболаға, ҳазил-мутойиба билан бирга драматургик тугунларни мураккаблаштиришга, ғайри-табиий ҳолатдаги икки ўзбек йигити пировардида синовдан ўтишини нозик чизгилар билан таърифлашга урингани сезилиб туради.

«Чимилдиқ» фильмининг ижодкорлари илгари ҳеч амалга ошириб бўлмайдиган иш қилишганига эътиборни қаратайлик: ўзбекнинг кўпгина урф-одатлари, удумлари гўзал бўлиши билан бирга катта тарбиявий аҳамиятга эга эканлиги соддагина сюжет йўллари, диалог ҳамда актёрларнинг таъсирчан ижроси ёрдамида экранда намоён этилган. Асарнинг адабий заҳиралари мўл, ранг-баранг эмас. Лекин унда келин ва куёв, янгалар ўртасидаги муносабатлар комедия жанри талаблари даражасида кўрсатилиши, муҳими, илк бор ўзбекнинг тўйи фақат палов, дастурхоннинг тўкислиги билангина эмас, ёшу қарининг удумларимизга нисбатан меҳри завқу шавқ билан, барча тафсилотлари ила кўрсатилиши томошабинларнинг катта қисмига маъқул бўлди.

Шўролар даврида ҳажв қилинган қаҳрамон вақтинча ишлаётган клуб мудири ёки туш кўраётган, ҳаёл сураётган шахс бўлар, зиддиятлар дарҳол текисланар, пардозланарди. Бу ҳолга чек қўйиш, комедия жанрида ҳам муҳим ижтимоий масалалар кун тартибига қўйилиши мумкинлигини «Темир хотин» (режиссёри И.Эргашев) ва «Масхарабоз» (режиссёри Ш.Бошбеков) фильмлари орқали кўрдик. Бу фильмлар янги ўзбек киноси жўн ечимларни, фақат можаролардан иборат бўлган конфликтларни, бир хил андозалар асосида таърифланган образларни инкор этишини кўрсатди. Бу асарларнинг қаҳрамонлари мураккаб муҳит маҳсули сифатида таърифланади. Кулги, ҳазил-мутойиба заминида инсон ҳаёти, тақдири билан боғлиқ бўлган муаммолар, чуқур фалсафий ўйлар ётиши кўзга ташланади. Шу боис, томошабин мазкур фильмлардаги айрим қусурларни (улар монтаж-ҳикоя маромига, ҳаётий лавҳалар орасига сунъий равишда киритилган «концертга» тегишли) эмас, ўткир сўз, ҳажвий ҳолатлар, характерлар талқинини ижобий баҳоладилар.

Бу фильмлар яратилишида адиб Шароф Бошбековнинг хизматини алоҳида таъкидлаб ўтамиз. Бир гал у фильм яратилишида муаллиф сифатида иштирок этган бўлса («Темир хотин»), кейинги гал режиссурага ҳам қўл урганй («Масхарабоз») 90-йилларда адабиётга яқинлашган ўзбек киноси учун табиий ҳол бўлди. Ёзувчи кинематографияга ўзининг долзарб мавзуси, анча мураккаб қаҳрамони билан кириб келди. Худди шу кезлари янги миллий кино ўзбек халқининг ўзига хос ҳаётини, менталитетини бадиий ифодаланган интилишида ёзма ва оғзаки адабиётга мурожаат эта бошлаган эди. «Ўтган кунлар»нинг янги талқини (режиссёри М.Абзалов), «Ёлғиз ёдгорим»нинг таъсирчан экран ифодаси (режиссёри С.Назармуҳамедов), «Алпомиш»нинг биринчи кино талқини (режиссёри Ҳ.Файзиев) шу даврда суратга олингани бежиз эмас. Экранлаштирилган адабиёт асарларининг сони йигирмага яқинлашди. Бу ўринда миллий кинематографиялар ўз тарихининг энг мураккаб дамларида тайёр китобларга, афсоналарга, ривоятларга, латифаларга мурожаат этганини ёдимизда. Шу билан бирга ўзбек миллий киносида бу жараён самара бергани сабабларини айтиб ўтардик. Кино аҳли китобхон синовидан ўтган, китоб шаклида ўз ифодасини топган образларга, воқеалар тизмасига, умуман матнга янгича ёндошиш заруриятини кўриб турди. Ш.Аббосов Тоғай Муроднинг «Отамдан қолган далалар» китобидан илҳом олди. У насрий асар драматик шаклга кўчганида ўз қадрини йўқотиб қўймаслиги ҳақида қайғурди. Матнга мос келадиган эквивалентлар излади. Айрим ўринларда топди ҳам. «Ёлғиз ёдгорим»да эса матнга бўлган ҳурмат билан бирга унинг руҳини сценарийда, сўнгра фильмда тўла сақлаб қолишга уриниш кўринди. Бу жараён пировардида адабий асосидан қолишмайдиган экран асарлари пайдо бўлишига олиб келдики, бу манзарани яқин ўтмишда тасаввур этиб ҳам бўлмасди.

Усмон Азим эса ҳикояларининг бирида тўлиқ метражли бадиий фильмнинг пойдеворини яратди. Режиссёр Исамат Эргашев эса Ватанидан йироқдаги ўзбек ўғлонининг соғинчини, эл-юртга бўлган меҳрини, болажонлигини экранга кўчириш имкони пайдо бўлганини кўра билди. Шу тариқа «Севги» лирик-психологик драма пайдо бўлди. Ҳамкорлик давом этди. Катта ўзбек-ҳинд фильмининг режаси тузилди, «Олийжаноб севги» сценарийси ёзилди. У экран юзини кўриш арафасида.

(Давоми бор)

Ҳамидулла АКБАРОВ.

МАРҒИЛОН ХОНАТЛАСИ

(Ривоят)

Бир мамлакат шоҳининг беғоят гўзал, аммо ўжар қизи бўлган экан. Бу қайсар малика балоғат ёшига етибди, лекин турмуш қуришни хаёлига ҳам келтирмас эмиш. Ёлғизгина фарзандига муносиб ёр топиб, кейинчалик мамлакатни куёвининг ихтиёрига топширишни ўйлаб юрган шоҳнинг боши қотибди. Охири қизига тақдир йўлдошини тезроқ танламаса, биринчи дуч келган кимсага узатишини айтиб, пўписа қилибди. Малика ўйлаб кўриш учун муҳлат сўрабди...

Эртаси тонгдан эса мамлакат жарчилари ҳар тарафга тарқалибдилар. Улар, «Гўзал маликамиз турмуш қуришни ихтиёр этдилар, куёвликка талабгор йигит маликага шундай совға инъом этсинки, шу биргина совғада камалакнинг жилоси, булбулнинг хониши, қуёш нурининг сайқали, оҳунинг кўзлари, чашманинг тиниқлиги, товуснинг ҳироми, чаманзордаги гулларнинг ифори, борингки, жаннат мужассам бўлсин, совға эгасига маликамизнинг васли насиб этгай», дея жар солибдилар.

Шу кундан эътиборан мамлакатда кунда бир янгилик - «фалон мамлакатнинг шаҳзодаси ташриф буюрган экан, малика келтирилган совғага қиё ҳам боқмабди, фалончи совчини эса саройдан қувиб солибдилар», каби мишмишлар тарқалаверибди.

Кунлардан бир кун сарой остонасида бир мусофир киришга изн сўраётганини айтибдилар. Йигит шоҳ ва маликага совға келтирганини баён қилибди. Унинг куёвликка номзодлигини билган шоҳу малика хандон отиб кулиб юборибдилар, чунки қанча мамлакатнинг шаҳзодалари-ю, амирзодалари келтиролмаган совғани бир бечораҳол қаердан келтирсин?!

Ўзининг устидан кулишаётганини сезган меҳмон бир оғиз сўз демай ортига қайтибди. Шоҳ уни тўхтатиб, нечун қайтаётганини сўраганда, у «Мен Марғилон аталмиш жаннатмакон, тадбиркорлар, ҳунармандлар шаҳридан келдим. Маликага ошиқ бўлиб эмас, балки у истаган матоҳ фақатгина бизнинг ўлкада борлигини айтиш учун ва уни ўз кўзи билан кўриши, кийиб юриши учун совға тариқасида олиб келган эдим. Мен бундай маликаларнинг юзтасига Марғилоннинг бир гўзалини алишмайман», дебди. Унинг жавобидан қаҳрланган малика жаллодни чорлабди. Шунда йигит қўйнидан Марғилон хонатласини чиқарибди-да, ёйиб юборибди. Ҳозиргина унинг бошини танидан жудо қилиш учун жаллод чорлаган малика бу мўъжизани кўриб эс-ҳушидан айрилаёзибди. Сарой аҳлининг атласга маҳлиё бўлиб қолишганини кўрган йигит оҳиста саройни тарк этибди.

Бироздан сўнг ўзига келган малика уни қидиртирибди. У эса ҳеч қаерда йўқ эмиш. Малика ўша мусофир йигитни севиб қолганини ҳис этибди. Чунки бунчалар мағрур инсонни ҳаётида учратмаган эди-да! У йигитни қидириб, Марғилонга равона бўлибди. Излаётган одамининг номини ҳам билмагани учун у совға қилган матони кўтариб шаҳри азимга кириб келибди. Лекин, у қайси хонадонни чақирмасин, ёт инсонлар чиқар, малика атласни кўрсатиб, шу мато эгасини қидираётганини айтса, хонадон эгаси шунга ўхшаш яна бир гўзал матони кўрсатар эмиш. Мағрур йигитни қидириб тополмабди. Бу ерда учраган Марғилоннинг барча эркаклари бир-биридан мағрур, бири-биридан жасур, ўз ёрига садоқатли эди-да!

Ўзга юрт маликаси ҳанузгача Марғилон кўчаларида кезиб, ўша юрагини севги наштари билан яралаган ҳунармандни қидирар эмиш...

Мўътабар БОНУ.

ҚАЙРОҚИ ГАПЛАР

ҒАПНИНГ ПЎСТ КАЛЛАСИ ШУ...

Ўзбек халқида «Гапнинг пўст калласи шуки...» деган қайроқи гап бор. «Пўст калла» — бошнинг териси деган сўздир.

Молни сўйгандан кейин, аввал тана терисини, энг охирида калланинг терисини шилиб оладилар. Мана шу ҳолат халқ орасида сўзнинг хулоса қисмига, асл моҳиятига кўчирилган.

«Гапнинг пўст калласи шуки» дегани, гапнинг мағизи шуки, деганидир.

БИР НУҚОТИ КАМ

«Нуқот» араб ҳарфларининг устига ва дарак гапнинг охирига қўйиладиган нуқтадир. Заргарлар тилла, кумуш, марварид, бриллиант каби қимматбаҳо нарсаларни тортадиган оғирлик ўлчовини ҳам нуқот дейишади.

Бунда килолаб, қадоқлаб эмас, граммлаб, мис-қоллаб ўлчанади: Бир қадоқ 96 мисқол, бир мисқол 96 нуқот бўлади. Нозик тарози бир нуқотни ҳам аниқ кўрсатади.

Нуқот мажозий маънода ҳам ишлатилади. Баъзи одамлар ақли расодек кўринса-да, аммо ақл тарозисига солиб кўрилса, ақлининг бир оз камлиги маълум бўлади. Шунда у одам ҳақида «бир нуқоти кам» дейишади.

БЕЗ ТЕРМОҚ

Илгарилари ўлгундек ишёқмас, дангаса, ялқов, бунинг устига, бирор касб-ҳунари ҳам бўлмаган кишилар гўшт бозорига бориб, қассоблар ташлаб қўйган чарвининг безларини териб, тозалаб, қассоб берган чойчақа билан зўрға кун кечирганлар.

«Без термоқ» ибораси ҳозир ҳам ялқов, ишёқмас, шунингдек, бирор ўринсиз иш қилиб, ножўя ёки ёлғон гапириб уялиб қолган одамларга нисбатан ишлатилади.

АНҚОНИНГ УРУҒИ

Афсонага кўра, анқо деган қуш қоф тоғида яшармиш. Халқ оти бору ўзи йўқ, шунингдек, камёб нарсалар ҳақида киноя билан «анқонинг уруғи бўлсин-э» дейди.

АСФАЛА СОФИЛИНГА КЕТДИ

«Асфала софилин» бирикмаси арабча бўлиб, жуда чуқур, теран жой демакдир. Бу гап ҳаётдан кўз юмган, шунингдек, қаттиқ жазога маҳкум этилган кишиларга (одатда ёмон одамларга) нисбатан айтилади.

АЛИФНИ КАЛТАК ДЕЙДИ

Араб алифбосида алиф (а) бир тўғри чизиқ (I) билан ифода этилади. Калтак ҳам алифга ўхшаган тўғри бўлади.

Саводсиз одам ёки ўзаро ўхшаш нарсаларни аралаштириб юборувчи кишиларга нисбатан ана шундай дейилади.

А.АЛИЕВ тайёрлади.

ИНКАССАТОРЛАР БЕЛЛАШУВИ

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг «Динамо» стадионида мамлакатимиз мустақиллигининг 9 йиллиги ҳамда Инкассация бирлашмаси ходимларининг касб маҳоратини синашга бағишланган «Инкассатор-2000» республика кўрик-танлови ўтказилди. Ўзбекистон Марказий банкининг республика Инкассация бирлашмаси ташаббуси билан ташкил этилган бу тадбирда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри инкассация бошқармалари жамоалари ўртасида бўлиб ўтган кўрикда ғолиб чиққан 15 та команда қатнашди.

Мусобақа якунига кўра Тошкент шаҳар инкассация бошқармаси жамоаси биринчи, Сирдарё вилояти инкассация бошқармаси вакиллари иккинчи, Тошкент шаҳар инкассация бошқармаси иккинчи командаси учинчи ўринни эгаллади.

(ЎзА)

2000 йил - Соғлом авлод йили

БАНДИХОН АҲЛИ ТИББИЙ КЎРИКДАН ЎТДИ

Сурхондарёда Соғлом авлод йили муносабати билан аҳоли тиббий кўрикдан ўтказиляпти. Бу хайрли ишни вилоят «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси амалга оширмоқда. Жамғарма ходимларига «Автоамбуланс» машинаси ажратилган. Яқинда улар Бандихон туманида бўлишди. Малакали шифокорлар тумандаги «Дўстлик», «Тошкент», Ғафур Ғулом номли хўжаликлар аҳолисига тиббий хизмат кўрсатдилар. Тажрибали ҳакимлар Б.Хўжақулова, Б.Болтаев, С.Жумаева, М.Эргашеваларнинг саъй-ҳаракати билан шу кунгача 12794 нафар фуқаро тиббий кўрикдан ўтди. Кўрикдан ўтганларнинг 3910 нафари туғиш ёшидаги хотин-қизлар бўлса, 5685 нафари 14 ёшгача бўлган ўсмир болалардир.

- Кўчма «Автоамбуланс»имиз билан икки кун давомида Бандихон тумани аҳолисининг саломатлигини текширдик. Беморларга 50 минг сўмлик дори-дармон бепул тарқатилди. Туман марказий шифохонасига 110 нафар, вилоят шифохонасига 36 нафар, республика шифохоналарида даволаниш учун 7 нафар беморга йўлланма берилди. Жумладан, Нодира Мисирова Тошкентдаги Ортопедия ва травматология илмий текшириш институтига, Даврон Хўжақулов Тошкент шаҳридаги 16-клиник шифохонасига юборилди, - дейди марзкур жамғарманинг туман бўлими раҳбари Маматқосим Омонов. - Шифокорлар, айниқса, ночор, кам таъминланган оилалар ва ногиронларга алоҳида эътибор қаратмоқдалар.

Рустам ДАВЛАТ, «Ишонч» мухбири.

Фахр

ТАНЛОВ ҒОЛИБЛАРИ АҚШГА БОРАДИ

«Таълим тўғрисида»ги Қонун ва «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури»ни амалга оширишда халқ таълими ходимлари касаба уюшма қўмитаси ҳам фаол иштирок этмоқда. 1998-1999 ўқув йилида мактабларни битирган 1653 ўқувчидан 372 нафари олий ўқув юртларига, 323 нафари эса техникумларда ўқишни давом эттираётганининг ўзиёқ туманда таълим-тарбия соҳасида катта сифат ўзгаришлари содир бўлганини кўрсатиб турибди. Давлат тест маркази томонидан ўтган йил натижалари таҳлилига кўра туман абуриентлари она тили, химия, география, француз тили фанларидан вилоят, республика кўрсаткичларидан юқори натижаларга эришганлар.

Дарахтнинг кучи илдизида, деб бежиз айтмайдилар. Тан олишимиз керакки, туман мактабларининг турли кўрик-танловларда иштирок этиши, рейтинг тизими асосида баҳслашга ўтилиши ўз самарасини берди. Фанлар бўйича ўтказилган туман олимпиадасида С.Айний, Ф.Хўжаев, М.С.Бўстоний, Ибн Сино, Беруний, А.Навоий, Қ.Қобилов номли ҳамда «Зарафшон» мактаблари ўқувчилари юқори кўрсаткичларга эришдилар. «Сиз қонунни биласизми?» танловида С.Айний номли мактаб ўқувчилари туманда ва вилоятда биринчи ўринни, республика биринчилигида фахрли учинчи ўринни эгаллади. «2000 йил ўқитувчиси» кўрик-танловида Ибн Сино номли мактаб ўқитувчиси З.Шарипова туманда ғолиб, вилоятда эса иккинчи ўрин соҳиби деб топилди. «Отам, онам ва мен» спорт мусобақасида С.Айний номли мактаб ўқитувчиси Шариповлар оиласи туманда ва вилоятда биринчи ўринни эгаллади-лар. «Қўшиқ байрами», «Оила ва экология», «Яшил чироқ», «Моҳир таржимон», «Иқтидорли ўқувчи», «Моҳир қўллар», «Сиз тарихни биласизми?», «Болалар санъати», «Китобхон» кўрик-танловларини ўтказиш анъана тусига кирди. Шунингдек, «Зарафшон» мактаби ўқитувчиси М.Камолованинг география фанидан, С.Ражабов номли мактаб она тили ўқитувчиси С.Саъдиевлар тузган тест топшириқлари республика тест маркази томонидан ижобий баҳоланди.

Кези келганда таъкидлаш жоизки, Америка Қўшма Штатлари ва Ўзбекистон ҳамкорлигидаги АКСЕЛС ташкилоти томонидан ўтказилган танловда С.Айний номли мактаб ўқитувчиси Н.Жабборова фахрли ўринни эгаллаган бўлса, Ибн Сино номли мактаб ўқитувчиси О.Қодирова биринчи ўринни эгаллаб АҚШда бўладиган семинарда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Туманимиз вакиллари вилоят ўқувчилари спартакиадасида 14 тур бўйича иштирок этиб умумий команда ҳисобида фахрли иккинчи ўринни, ўқитувчилардан иборат «Маорифчи» волейболчилари вилоятда биринчи, республикада иккинчи ўринни эгаллади-лар. Мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари муассасалар иш фаолияти ҳам қатъий назоратга олинган. Жумладан, «Саодат» болалар боғчасида табиат билан танишиш машғулоти бўйича «Қушлар байрами» семинари «Нилуфар» болалар боғчасида жисмоний тарбиянинг болаларни соғлом ва баркамол тарбиялашдаги аҳамияти мавзусида илмий-амалий семинар ўтказилиши шулар жумласидандир.

2000 йил ёзини кўнгилли ўтказиш мақсадида 3 та болалар оромгоҳи, 3 та мактаб ҳузурида дам олиш майдончалари ташкил этилди. Таътил даврида ўқувчилар пуллик тўгаракларда ҳам ўз билимларини мустаҳкамлаши мумкин. Шу пайтгача соҳа ходимларидан 40 нафардан ошиқ киши санаторий-профилакторийларда соғлиқларини тиклаган бўлса, йил давомида яна шунча киши соғломлаштириш масканларида дам оладилар.

Турсунпўлат ФАТУЛЛАЕВ,
Қизилтепа туман халқ таълими бўлими мудири.

ISHONCH

МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Ж.Алимхўжаева, М.Одилова, Э.Воҳидов, С.Остонов, М.Расулов, Э.Ёқубов, В.Зверев (бош муҳаррир ўринбосари-«Ишонч-Доверие»), М.Олимов, М.Содиқов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78, 136-58-45; Хатлар бўлими 56-85-43; Реклама, эълонлар бўлими 56-87-63

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи; 133; 134

Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Умумий адади 14.002 нусха. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди 22.45

Буюртма Г— 724. 1 2 3 4 5 6